EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2021 11 24
COM(2021) 742 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl euro zonos ekonominės politikos

{SWD(2021) 362 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl euro zonos ekonominės politikos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 136 straipsnį kartu su 121 straipsnio 2 dalimi,
atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdama į 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo[2], ypač į jo 6 straipsnio 1 dalį,
atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją,
atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,
atsižvelgdama į Ekonomikos ir finansų komiteto nuomonę,

atsižvelgdama į Ekonominės politikos komiteto nuomonę,

kadangi:

(1) po labai didelio 2020 m. nuosmukio euro zonos ekonomika sparčiai ir patikimai atsigauna. BVP augimas 2021 m. antrąjį ketvirtį viršijo lūkesčius ir, remiantis 2021 m. rudens ekonomine prognoze, numatoma, kad 2021 m. euro zonos BVP augs 5,0 %. 2021 m. paskutinį ketvirtį euro zonos ekonomika turėtų vėl pasiekti iki krizės buvusį BVP lygį. Toks lygis iki 2021 m. antrojo ketvirčio jau pasiektas septynios euro zonos šalys. Prognozuojama, kad 2022 m. euro zonos metinis BVP augs 4,3 %. Vidaus paklausa yra pagrindinis BVP augimą skatinantis veiksnys, susijęs su apribojimų mažinimu toliau įgyvendinant skiepijimo programas, laipsnišku padėties darbo rinkose gerėjimu, papildomų santaupų, sukauptų izoliavimo laikotarpiais, panaudojimu ir smarkiu investicijų augimu, kuriam naudingos palankios finansavimo sąlygos ir „NextGenerationEU“ teikiama politinė parama. Kaip rekomenduota, euro zonos valstybės narės atskirai ir kartu ėmėsi veiksmų Euro grupėje, kad būtų užtikrinta politikos kryptis, kuria remiamas ekonomikos gaivinimas po COVID-19 krizės. Žvelgiant į ateitį, neapibrėžtumas ir rizika, įskaitant pandemijos raidą, išlieka dideli tiek ES, tiek už jos ribų;

[1] OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
[2] OL L 306, 2011 11 23, p. 25.

(2) pasiūlos apribojimai, įskaitant žaliavų trūkumą ir logistikos sutrikimus, visus metus trukdė stipriai augti vidaus paklausai. Be to, kai kuriuose sektoriuose ir valstybėse narėse vis didesnį susirūpinimą kėlė darbo jėgos ir įgūdžių trūkumas. Kelerius metus infliacija buvo labai nedidelė, bet nuo 2021 m. pradžios euro zonoje ji ėmė didėti, visų pirma dėl kylančių energijos kainų ir tiekimo sutrikimų, o tai, galima manyti, laikinas reiškinys, susijęs su prisitaikymo po izoliavimo procesu. 2021 m. rugsėjo mėn. infliacija euro zonoje pasiekė aukščiausią lygį per pastaruosius dešimt metų – 3,4 %;

(3) 2021 m. Europos ekonomikos gaivinimo strategijoje daugiausia dėmesio skirta tam, kad būtų įgyvendinta „NextGenerationEU“ ir jos didžiausia priemonė – Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP)[3]. Komisija teigiamai įvertino 22 valstybių narių, įskaitant 18 euro zonos šalių, ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, o Taryba juos iki 2021 m. lapkričio mėn. vidurio priėmė. Ateinančiais metais reformų ir investicijų pagal EGADP įgyvendinimas turės didelį teigiamą poveikį euro zonos šalių ekonomikos veikimui. Atsižvelgiant į Priemonės išteklių paskirstymo raktą, ja bus skatinama aukštynkryptė ekonominė ir socialinė konvergencija visose euro zonos valstybėse narėse. Ja taip pat sustiprintas pasitikėjimas ir prisidedama prie ekonomikos augimo bei makrofinansinio stabilumo išsaugojimo, taigi, užtikrinamas politikos priemonių derinio balansas ir papildomi Europos Centrinio Banko (ECB) veiksmai. EGADP ne tik remiamas ekonomikos atsigavimas, bet ir siekiama struktūriškai pertvarkyti valstybių narių ekonomiką, visų pirma siekiant žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos. Įgyvendinant nuoseklias investicijas ir reformas pagal EGADP, taip pat naudojant sanglaudos fondus, siekiama didinti euro zonos atsparumą būsimiems sukrėtimams ir tvariai didinti potencialią gamybos apimtį, remti užimtumą ir spręsti socialinius uždavinius. Be to, Sąjungos skolos vertybinių popierių emisija eurais, skirta EGADP finansuoti, padidins Europos kapitalo rinkų gylį bei likvidumą ir padės sustiprinti eurą kaip tarptautinę valiutą;

(4) reformų ir investicijų, įtrauktų į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, įgyvendinimas sudarys sąlygas išmokėti EGADP lėšas ir veiksmingai prisidės prie euro zonos politikos prioritetų, įskaitant Tarybos rekomendacijas dėl euro zonos ekonominės politikos[4], įgyvendinimo. Tai apims, *inter alia*, nacionalinių institucinių sistemų stiprinimą, aukštos kokybės viešųjų investicijų rėmimą, politikos priemones, kuriomis remiama socialinė sanglauda ir teisinga žalioji ir skaitmeninė pertvarka. Tai turėtų padėti užtikrinti tvarų ir įtraukų ekonomikos atsigavimą, išlaikyti augimo potencialą ir didinti atsparumą. Tai atitinka metinę tvaraus augimo apžvalgą ir keturis konkurencingo tvarumo aspektus, t. y. aplinkos tvarumą, našumą, teisingumą ir makroekonominį stabilumą[5];

(5) vykdant tinkamą remiamojo pobūdžio ir viena kitą papildančią atskirų šalių ekonominę politiką, užtikrintas veiksmingas makroekonominis stabilizavimas ir

---

[3] 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė, OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

[4] 2021 m. liepos 13 d. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos, OL C 283, 2021 7 15, p. 1.

[5] 2022 m. metinė tvaraus augimo apžvalga, COM(2021) 740.

apribotas poveikis darbo rinkos rezultatams, o taip sumažinama žalingo poveikio rizika ir remiamas spartus ekonomikos atsigavimas. Geram euro zonos veikimui ir toliau bus labai svarbus darnus pinigų ir fiskalinės politikos derinys kartu su struktūrinėmis reformomis ir priemonėmis finansiniam stabilumui išlaikyti, visapusiškai atsižvelgiant į atitinkamus Sutartyje numatytus valstybių narių ir institucijų vaidmenis;

(6) ECB pinigų politikos priemonėmis siekiama užtikrinti sklandų įvairių finansų rinkos segmentų veikimą, išlaikyti nepažeistus pinigų politikos poveikio kanalus ir galiausiai išsaugoti kainų stabilumą vidutiniu laikotarpiu. 2021 m. liepos mėn. ECB paskelbė naują pinigų politikos strategiją. Naujojoje strategijoje nustatytas simetriškas 2 % infliacijos tikslas vidutiniu laikotarpiu. Valdančioji taryba taip pat patvirtino, kad ECB palūkanų normų rinkinys tebėra jo pagrindinė pinigų politikos priemonė. 2021 m. spalio mėn. ECB pradėjo dvejų metų trukmės tyrimo dėl skaitmeninio euro etapą. Skaitmeniniam eurui sukurti reikėtų Sąjungos teisės aktų leidėjo įsitraukimo pagal SESV 133 straipsnį. Tokios centrinio banko skaitmeninės valiutos emisija galėtų, *inter alia*, užtikrinti nuolatinį viešųjų lėšų teikimą skaitmenine forma, remti Europos ekonomikos skaitmenizaciją ir aktyviai skatinti inovacijas mažmeninių mokėjimų srityje[6]. Be to, tai padėtų stiprinti tarptautinį euro vaidmenį ir Europos atvirą strateginį savarankiškumą;

(7) 2021 m. spalio 19 d. Europos Komisija atnaujino diskusijas dėl ekonomikos valdymo peržiūros, kad būtų pasiektas plataus masto bendras sutarimas, kaip padidinti sistemos veiksmingumą ir skaidrumą, mažinti makroekonominius disbalansus ir spręsti fiskalines problemas pereinamuoju laikotarpiu ir ekonomikos augimui palankiu būdu, atsižvelgiant į COVID-19 krizės metu įgytą patirtį;

(8) numatoma, kad visos euro zonos valdžios sektoriaus deficitas 2021 m. pasieks 7,1 % BVP, tačiau 2022 m. sumažės iki 3,9 %. 2021 ir 2022 m. euro zonos fiskalinės politikos kryptis, susijusi su nacionaliniais biudžetais ir ES biudžetu, turėtų išlikti remiamojo pobūdžio (atitinkamai 1¾ % ir 1 % BVP). Prie remiamojo pobūdžio krypties 2022 m. prisidės viešosios investicijos, finansuojamos tiek nacionalinėmis, tiek ES lėšomis. Nuo 2021 m. lapkričio mėn. pagal iki šiol Tarybos patvirtintus 18 euro zonos valstybių narių nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus iki 2026 m. euro zonos valstybėms narėms bus teikiama didelio masto finansinė parama: iki 262 mlrd. EUR dotacijų ir 139 mlrd. EUR paskolų. Siekiant veiksmingai reaguoti į COVID-19 sukeltą sukrėtimą ir užtikrinti tvarų atsigavimą bei tinkamą ekonominės ir pinigų sąjungos (EPS) veikimą, labai svarbu koordinuoti nacionalinę fiskalinę politiką visapusiškai laikantis Stabilumo ir augimo pakto. Nors 2022 m. ir bus taikoma bendroji nukrypti leidžianti išlyga, 2023 m. jos taikymą numatoma nutraukti. Ekonomikai atsigaunant, fiskalinėje politikoje nuo laikinų neatidėliotinų priemonių pereinama prie tikslinių atsigavimo rėmimo priemonių. Valdžios sektoriaus skolos santykių padidėjimas (nuo 85,5 % BVP 2019 m. iki 100 % BVP 2021 m.) atspindėjo bendrą gamybos apimties susitraukimo ir būtino politinio atsako į labai didelį COVID-19 sukeltą sukrėtimą poveikį. Kadangi kai kuriose euro zonos valstybėse narėse skolos santykis jau buvo aukštas

[6] Žr. 2020 m. spalio mėn. ECB ataskaitą dėl skaitmeninio euro („Report on a digital euro“), pateikiamą adresu https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf.

dar iki sukrėtimo, didelės euro zonos dalies politikos tikslas bus laipsniškas, nuolatinis ir augimui palankus skolos mažinimas;

(9) šiomis aplinkybėmis ypač svarbu gerinti viešųjų finansų sudėtį, be kita ko, skatinant investicijas, kelti biudžeto priemonių kokybę ir užtikrinti fiskalinį tvarumą ilguoju laikotarpiu, be kita ko, atsižvelgiant į klimato kaitą ir žaliąją bei skaitmeninę pertvarką. Žaliojo biudžeto sudarymas, išlaidų peržiūros, gerai veikiančios viešųjų investicijų valdymo sistemos ir veiksmingos viešųjų pirkimų sistemos gali suteikti fiskalinio manevravimo galimybių papildomoms viešosioms investicijoms. Po COVID-19 krizės dar svarbesnės tapo reformos, kuriomis siekiama veiksmingesnės ir teisingesnės pajamų politikos. Vis dar yra galimybių užtikrinti, kad euro zonos mokesčių sistemos būtų palankesnės augimui ir aplinkai, visų pirma mažinant darbo jėgos mokesčių pleištą, kuris tebėra didelis daugumoje euro zonos valstybių narių. Imantis priemonių agresyvaus mokesčių planavimo, mokesčių vengimo bei slėpimo problemoms spręsti, mokesčių sistemos gali tapti ne tik veiksmingesnės bei teisingesnės, bet ir remti ekonomikos atsigavimą ir didinti pajamas. Dėl globalizacijos apmokestinimo sistemą būtina pritaikyti prie vis labiau skaitmenizuojamos ekonomikos. EBPO ir Didžiojo dvidešimtuko kovos su mokesčių bazės erozija ir pelno perkėlimu įtraukioje sistemoje susitarta dėl pasaulinių apmokestinimo taisyklių reformos siekiant apriboti žalingą mokesčių konkurenciją;

(10) greitas ir ryžtingas politinis atsakas nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis, be kita ko, įgyvendinant priemonę „NextGenerationEU“, padėjo veiksmingai švelninti krizės poveikį namų ūkiams ir įmonėms. Dėl šių koordinuotų veiksmų skirtumai gilėjo mažiau, nei tikėtasi iš pradžių, ir sušvelnintas ilgalaikis žalingas poveikis. Politinė parama, be kita ko, taikant sutrumpinto darbo laiko tvarką ir kitas darbo vietų išsaugojimo priemones, padėjo įmonėms toliau vykdyti veiklą per krizę ir apribojo nedarbo lygio didėjimą bei disponuojamųjų pajamų sumažėjimą. Nors nemokumo rodikliai 2021 m. ir toliau didėjo, nepaisant laipsniško paramos priemonių panaikinimo, didėjimas išliko pažabotas. Padėtis darbo rinkose taip pat laipsniškai gerėja: 2021 m. antrąjį ketvirtį užimtumas vėl siekė 72,2 %, palyginti su aukščiausiu lygiu – 72,9 % laikotarpiu iki COVID-19 pandemijos 2019 m. ketvirtąjį ketvirtį. Spartesnis skaitmeninių technologijų diegimas per visą krizę, jei ilgainiui būtų išlaikytas, galėtų turėti teigiamą poveikį našumui. Vis dėlto COVID-19 krizė turėjo didelį teritorinį, sektorinį ir pasiskirstymo poveikį, dėl kurio reikės perskirstymo tiek šalyse ir sektoriuose, tiek tarp jų, o pereinamuoju laikotarpiu tai brangiai kainuos darbuotojams ir įmonėms;

(11) nors iki šiol bankrotų ženkliai nepadaugėjo, dėl pandemijos daugelio įmonių balansai prastesni, o tai gali apriboti jų galimybes artimiausiu metu finansuoti investicinius projektus ir pakenkti jų pajėgumui grąžinti skolas. Ekonomikai atsigaunant parama turėtų būti laipsniškai nutraukiama ir turėtų būti tikslingesnė. Jei būtų mažiau naudojamasi skolos priemonėmis, būtų ribojami neapibrėžtieji įsipareigojimai ir padedama įmonėms išsaugoti investicinį pajėgumą. Politikos rėmimo priemonių panaikinimas laiku padeda išlaikyti pusiausvyrą, kai, viena vertus, remiamos investicijos ir užimtumas ir, kita vertus, perspektyvioms įmonėms padedama išvengti žlugimo, netrukdant neperspektyvioms įmonėms tvarkingai pasitraukti vidutiniu laikotarpiu. Todėl labai svarbu didinti įmonių galimybes gauti finansavimą, gerinti įmonių balansus ir didinti nemokumo sistemų pajėgumą bei veiksmingumą. Euro zonoje taikomi labai skirtingi nacionaliniai nemokumo režimai, todėl, siekiant palengvinti veiksmingą administravimą ir teismų sistemą, reikės imtis pajėgumų stiprinimo veiksmų. Tobulinant nemokumo sistemas taip pat galima prisidėti prie

bankų sektoriaus balansų patikimumo didinimo, o tai turėtų teigiamą poveikį kredito pasiūlai. Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva[7] siekiama visose valstybėse narėse nustatyti būtiniausius prevencinio restruktūrizavimo ir verslininkų skolų panaikinimo standartus ir ji turės būti perkelta į nacionalinę teisę iki 2022 m. liepos 17 d. Be to, ES kapitalo rinkų integracija yra labai svarbi siekiant įmonėms suteikti alternatyvių finansavimo šaltinių, papildančių bankų skolinimą. Kapitalo rinkų sąjungos (KRS)[8] kūrimo pažanga, be kita ko, suderinant tam tikrus materialinės teisės aspektus, susijusius su nemokumo bylomis, gali pagerinti euro zonos įmonių galimybes gauti finansavimą, sutelkti ilgalaikes investicijas į žaliąsias, naujas technologijas ir infrastruktūrą, skatinti investicijas į nuosavą kapitalą ir pašalinti tarpvalstybines kliūtis investicijoms;

(12) nors užimtumas sparčiai atsigauna, kai kuriems sektoriams, tam tikrų kategorijų darbuotojams ir regionams krizė ir stiprus postūmis žalinti ekonomiką turės ilgalaikį poveikį. Kuriamos naujos darbo vietos gali skirtis nuo dėl krizės prarastų darbo vietų. Užimtumo atsigavimą tam tikruose sektoriuose gali sulėtinti tiekimo grandinės kliūtys. Todėl politikos priemonės, kuriomis palengvinamas darbo keitimas ir reintegracija į darbo rinką, bus labai svarbios remiant prisitaikymą ir mažinant socialinį poveikį, visų pirma atsižvelgiant į dvejopą pertvarką. Komisija pateikė rekomendaciją dėl veiksmingos aktyvios paramos užimtumui po COVID-19 sukeltos krizės (EASE)[9], kurioje valstybės narės raginamos parengti darnius politikos priemonių rinkinius, apimančius priemones, kuriomis siekiama sumažinti įgūdžių trūkumą ir padėti asmenims užsitikrinti sėkmę vykstant žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai. Šiuos rinkinius sudarytų trys komponentai: i) terminuoto ir gerai parengto įdarbinimo ir pereinamojo laikotarpio paskatos bei parama verslumui; ii) su darbo rinkos poreikiais susijusių įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo galimybės ir iii) didesnė užimtumo tarnybų parama. Tuo tarpu, atsižvelgiant į sveikatos bei ekonomikos krizes ir siekiant užtikrinti teisingą dvejopą pertvarką, euro zonos darnumui labai svarbi lieka socialinė apsauga. Europos socialinių teisių ramstis[10] tebėra užimtumo, įgūdžių ir socialinės politikos veiksmų kelrodis, skatinantis aukštynkryptę ekonominę ir socialinę konvergenciją ir geresnes darbo bei gyvenimo sąlygas valstybėse narėse. 2021 m. kovo mėn. priimtame Europos socialinių teisių ramsčio veiksmų plane nustatyti trys pagrindiniai ES tikslai: i) užimtumas, ii) suaugusiųjų mokymasis ir iii) skurdo mažinimas iki 2030 m.[11], o prie jų prisidės toliau rekomenduojami politikos veiksmai. Šiuos tikslus 2021 m. gegužės 8 d. Porto

---

[7] 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/1023 dėl prevencinio restruktūrizavimo sistemų, skolų panaikinimo ir draudimo verstis veikla ir priemonių restruktūrizavimo, nemokumo ir skolų panaikinimo procedūrų veiksmingumui didinti, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2017/1132 (Restruktūrizavimo ir nemokumo direktyva), OL L 172, 2019 6 26, p. 18.

[8] 2021 m. birželio 25 d. euro zonos aukščiausiojo lygio susitikime ES vadovai pabrėžė savo politinę paramą kapitalo rinkų sąjungai (KRS) ir paragino greitai įgyvendinti KRS veiksmų planą.

[9] 2021 m. kovo 4 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2021/402 dėl veiksmingos aktyvios paramos užimtumui po COVID-19 sukeltos krizės (EASE), OL L 80, 2021 3 8, p. 1.

[10] Tarpinstitucinė deklaracija dėl Europos socialinių teisių ramsčio, OL C 428, 2017 12 13, p. 10.

[11] ES įsipareigojo iki 2030 m. pasiekti šiuos pagrindinius ES tikslus: ne mažiau kaip 78 % 20–64 m. gyventojų turėtų turėti darbą; kasmet ne mažiau kaip 60 % 25–64 m. asmenų turėtų dalyvauti mokymosi veikloje ir asmenų, kuriems gresia skurdas ar socialinė atskirtis, skaičius, palyginti su 2019 m., turėtų sumažėti bent 15 mln.

socialinių reikalų aukščiausiojo lygio susitikime ir 2021 m. birželio 24–25 d. Europos Vadovų Tarybos susitikime palankiai įvertino ES vadovai;

(13) valstybės narės parengė plataus užmojo reformų ir investicijų planus, kuriems pagal EGADP teikiama finansinė ir politinė parama. Institucijų kokybės gerinimas, visų pirma stiprinant administracinius gebėjimus, bus labai svarbus siekiant užtikrinti greitą susijusių lėšų įsisavinimą, kartu išvengiant dubliavimosi ir trukdžių įgyvendinant kitas ES priemones. Valstybės narės gerindamos verslo aplinką gali pagerinti pagrindines privačiųjų investicijų sąlygas. Kad bendroji rinka sklandžiai veiktų, bus labai svarbu išsaugoti ir stiprinti tiekimo grandinės atsparumą bendrojoje rinkoje nustatant ir šalinant tiekimo trūkumus bei kliūtis, kartu atveriant rinkas, vykdant standartų konvergenciją, didinant diversifikaciją, žiediškumą ir efektyvų išteklių naudojimą. Tebėra aktuali 2021 m. liepos 13 d. priimta 2021 m. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos, kurioje raginama, naikinant nereikalingus apribojimus, stiprinant rinkos priežiūrą ir užtikrinant pakankamus administracinius gebėjimus, toliau integruoti bendrąją prekių ir paslaugų rinką, įskaitant bendrąją skaitmeninę rinką;

(14) dėl ankstesnių reformų bankų sektorius, susidūręs su dideliais ekonominiais sunkumais, parodė savo bendrą atsparumą. Didelė politinė parama krizės metu ir 2021 m. fiksuotas tvirtas atsigavimas iki šiol mažino susirūpinimą dėl prastesnių įmonių balansų. Vis dėlto euro zonos bankų turto kokybė gali šiek tiek pablogėti. Siekiant išlaikyti jų gebėjimą finansuoti ekonomikos atsigavimą, svarbu laiku stebėti riziką, imtis iniciatyvos bendraujant su skolininkais ir aktyviai valdyti neveiksnias paskolas;

(15) per visą COVID-19 krizę euro zonos ekonominis dydis ir integracija, taip pat veiksmai, kurių imtasi reaguojant į krizę, buvo pasaulinio masto stabilizuojančiais veiksniais. Atsižvelgiant į ekonomikos tarpusavio sąsajas, euro zonos valstybės narės ateinančiais metais turi įgyvendinti sutartas investicijas ir reformas, kad po krizės taptų stipresnės, ir kartu toliau stiprinti euro zonos institucinę sąrangą, kad padidintų jos atsparumą būsimiems sukrėtimams ir būtų stipresnės tarptautinėje arenoje. Ekonominiai ir finansiniai pokyčiai išsivysčiusiose ir besiformuojančios rinkos ekonomikos šalyse euro zonoje tiesiogiai atsispindi įvairiais būdais, be kita ko, sveikatos ir skiepijimo politikoje, pinigų politikoje, finansiniuose srautuose, pasaulinėse vertės grandinėse ir prekyboje. Atsigaunant ekonomikai pasaulio tiekimo grandinėse atsiradę suvaržymai dar labiau patvirtina didėjančias pasaulines ekonomines sąsajas. Tuo tarpu euro zonos einamosios sąskaitos perteklius toliau laipsniškai mažėjo ir užfiksuotas lygis, artimas lygiui pagal pagrindinius rodiklius. Sustiprinus tarptautinį euro vaidmenį, kuris pastaraisiais metais išliko iš esmės stabilus, be kita ko, plėtojant skaitmeninį eurą, būtų galima sustiprinti euro zonos ir Sąjungos ekonominį ir finansinį savarankiškumą ir padidinti pasaulinį finansinį stabilumą;

(16) toliau labai svarbu stiprinti EPS. Bankų sąjunga ir kapitalo rinkų sąjunga yra vienas kitą papildantys projektai, kuriais siekiama skatinti augimą, išsaugoti finansinį stabilumą ir remti tikrą ekonominę ir pinigų sąjungą. Pašalinus likusias spragas būtų toliau didinamas euro zonos stabilumas ir atsparumas, padedama euro zonos ekonomikai klestėti ir stiprinamas tarptautinis euro vaidmuo. Tebėra labai svarbu baigti kurti bankų sąjungą (kartu laiku ratifikavus susitarimą, kuriuo iš dalies keičiama ESM sutartis) ir kapitalo rinkų sąjungą. Tai, be kita ko, padės vykdyti žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, kuriai reikia didelių investicijų. 2021 m. birželio 25 d. euro zonos aukščiausiojo lygio susitikime buvo pakartotas įsipareigojimas

baigti kurti bankų sąjungą ir paprašyta (įtraukios sudėties) Euro grupės nedelsiant ir bendrai susitarti dėl nuoseklaus ir per nustatytą laiką įvykdytino darbo plano dėl visų likusių elementų. Jame taip pat paraginta greitai įgyvendinti KRS veiksmų planą laikantis 2020 m. gruodžio 3 d. Tarybos išvadose nustatytų prioritetų. 2021 m. liepos 13 d. priimta 2021 m. Tarybos rekomendacija dėl euro zonos ekonominės politikos, kurioje raginama baigti kurti EPS ir stiprinti tarptautinį euro vaidmenį, tebėra aktuali,

REKOMENDUOJA euro zonos valstybėms narėms 2022–2023 m. laikotarpiu atskirai, be kita ko, įgyvendinant savo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, ir kartu Euro grupėje imtis šių veiksmų:

1. toliau naudoti ir koordinuoti valstybių narių nacionalinę fiskalinę politiką, kad būtų veiksmingai remiamas tvarus ir įtraukus ekonomikos atsigavimas. Atsižvelgiant į nacionalinius biudžetus ir pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę teikiamą finansavimą, 2022 m. laikytis nuosaikios remiamojo pobūdžio fiskalinės politikos krypties visoje euro zonoje. Fiskalines priemones laipsniškai nukreipti į investicijas, kuriomis skatinamas tvarus ir įtraukus ekonomikos atsigavimas, derantis su žaliąja ir skaitmenine pertvarka, ypatingą dėmesį skiriant biudžeto priemonių kokybei. Užtikrinti fiskalinės politikos lankstumą, kad būtų galima reaguoti, jei vėl iškiltų pandemijos rizika. Diferencijuoti fiskalinę politiką atsižvelgiat į ekonomikos atsigavimo padėtį, fiskalinį tvarumą ir būtinybę mažinti ekonominius, socialinius ir teritorinius skirtumus. Kai leis ekonominės sąlygos, vykdyti fiskalinę politiką, kuria siekiama užtikrinti apdairią vidutinio laikotarpio fiskalinę būklę ir skolos tvarumą, kartu didinant investicijas.

2. Skatinti politiką, kuria kovojama su agresyviu mokesčių planavimu, mokesčių vengimu bei slėpimu, kad mokesčių sistemos būtų teisingos ir veiksmingos. Stengtis apriboti žalingą mokesčių konkurenciją, be kita ko, įgyvendinant pasauliniu sutarimu grindžiamą sprendimą mokesčių problemoms, kylančioms dėl ekonomikos skaitmenizacijos ir globalizacijos, spręsti. Mažinti darbo jėgos mokesčių pleištą ir skatinti pereiti nuo darbo jėgos apmokestinimo prie mažesnį iškreipiamąjį poveikį mokesčių. Pereiti nuo ekstremaliosios situacijos prie ekonomikos gaivinimo priemonių darbo rinkose, užtikrinant veiksmingą aktyvią darbo rinkos politiką, kuria: i) remiamas darbo keitimas, visų pirma pereinant prie žaliosios ir skaitmeninės ekonomikos, ii) derinamos priemonės, kuriomis siekiama spręsti įgūdžių trūkumo problemą, stiprinti įgūdžių tobulinimą ir perkvalifikavimą ir teikti tikslines įdarbinimo paskatas, ir iii) didinami valstybinių užimtumo tarnybų gebėjimai spręsti paklausos ir pasiūlos darbo rinkoje neatitikties problemą. Stiprinti įtraukias, kokybiškas švietimo ir mokymo sistemas. Skatinti pažeidžiamų grupių, visų pirma jaunimo ir moterų, integraciją į darbo rinką, užtikrinti tinkamas darbo sąlygas ir mažinti darbo rinkos segmentaciją, kurti ir prireikus pritaikyti socialinės apsaugos sistemas, kad būtų sprendžiamos po COVID-19 krizės kylančios problemos. Užtikrinti veiksmingą socialinių partnerių dalyvavimą formuojant politiką, stiprinti socialinį dialogą ir kolektyvines derybas. Užtikrinti dalijimąsi darbo rinkos ir socialinės politikos sričių gerąja patirtimi, kuria didinamas ekonominis ir socialinis atsparumas, ir tokios gerosios patirties konvergenciją.

3. Stebėti įmonėms skirtų politikos rėmimo priemonių rinkinių veiksmingumą, sutelkti dėmesį į tikslingesnę paramą perspektyvių įmonių, kurios pandemijos metu patyrė sunkumų, mokumui ir dažniau naudotis nuosavo kapitalo tipo priemonėmis. Imtis veiksmų siekiant padidinti nemokumo sistemų pajėgumą veiksmingai ir laiku spręsti bankroto ir skolos restruktūrizavimo problemas, išsaugoti kuo didesnę vertę ir skatinti veiksmingą kapitalo bei tarpvalstybinių investicijų paskirstymą. Daryti

pažangą stiprinant kapitalo rinkų sąjungą, be kita ko, greitai susitariant dėl Komisijos pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais remiamas ekonomikos finansavimas, didinamos investavimo galimybės įmonėms bei asmenims ir šalinamos tarpvalstybinės kliūtys investicijoms bendrojoje rinkoje.

4. Toliau stiprinti nacionalines institucines sistemas ir vykdyti reformas, kad būtų pašalintos investavimo ir kapitalo perskirstymo kliūtys ir užtikrintas veiksmingas Sąjungos lėšų panaudojimas tinkamu laiku. Mažinti įmonėms tenkančią administracinę naštą ir gerinti verslo aplinką. Didinti viešojo administravimo veiksmingumą ir skaitmenizaciją. Gerinti viešųjų finansų valdymą, be kita ko, sudarant žaliąjį biudžetą ir taikant veiksmingas viešųjų investicijų valdymo sistemas, ir pasinaudoti išlaidų peržiūromis siekiant pagerinti viešųjų finansų sudėtį, visų pirma viešųjų investicijų kokybę, investicijas į žmones ir įgūdžius, ir geriau sutelkti viešąsias išlaidas į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo poreikius.

5. Užtikrinti makrofinansinį stabilumą ir išlaikyti kredito kanalus ekonomikai, toliau sprendžiant neveiksnių paskolų problemą, be kita ko, stebint turto kokybę, laiku ir iniciatyviai bendradarbiaujant su sunkumų patiriančiais skolininkais (ypač perspektyviais) ir toliau plėtojant neveiksnių paskolų antrines rinkas. Tęsti darbą siekiant baigti kurti bankų sąjungą pagal nuoseklų ir per nustatytą laiką įvykdytiną darbo planą ir stiprinti tarptautinį euro vaidmenį. Toliau remti tiriamąjį darbą, susijusį su galimu skaitmeninio euro įvedimu.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas